

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ ТА СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІТ-ІНФРАСТРУКТУРИ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

ПОРТНА Анастасія, здобувачка вищої освіти
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Національний університет «Одеська політехніка»

Анотація: Цифровізація аудиту для Рахункової палати є нагальною потребою, яка потребує вирішення проблем фінансування, кадрового забезпечення та кібербезпеки. Перехід від часткових технічних оновлень до повного впровадження цифрових технологій у всі напрями діяльності сприятиме підвищенню результативності аудиту, посиленню довіри до державного управління та узгодженню з міжнародними стандартами.

Ключові слова: цифровізація, ІТ-інфраструктура, штучний інтелект, ТАМ, ТОЕ, державний фінансовий контроль, стратегія розвитку.

Система державного фінансового контролю України потребує цифровізації, адже для Рахункової палати це стане практичним інструментом підвищення прозорості, зменшення витрат і забезпечення доступу до даних у реальному часі. Водночас низький рівень цифрової грамотності держслужбовців (4,1 бала з 10) та відсутність ІТ-стратегій у більшості органів (лише 27% мають) створюють ризики відставання від світової практики, де 72% вищих органів аудиту вже користуються цифровими інструментами (рис.1). У Стратегії розвитку зазначено, що рівень цифровізації Рахункової палати залишається низьким попри оновлення обладнання. Відсутність сучасної цифрової екосистеми уповільнює аудит і знижує його ефективність, що підтверджує й Терещенко Д. А. [1], наголошуючи на важливості доступу до актуальних даних та їх обробки в електронному середовищі.

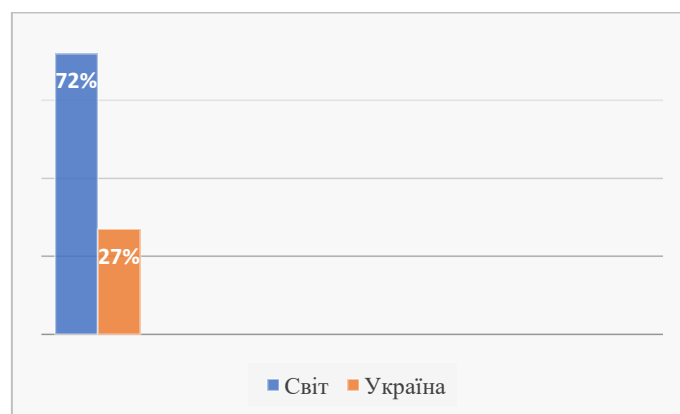

Рисунок 1 – Відсоток застосування ІТ-технологій

Згідно зі Стратегією [2], Рахункова палата планує впровадити Big Data та ШІ для обробки великих масивів фінансової інформації. Ефективним підходом є використання моделей TAM і TOE: перша зосереджується на внутрішніх факторах впровадження технологій, друга – враховує також зовнішнє середовище (рис.2).

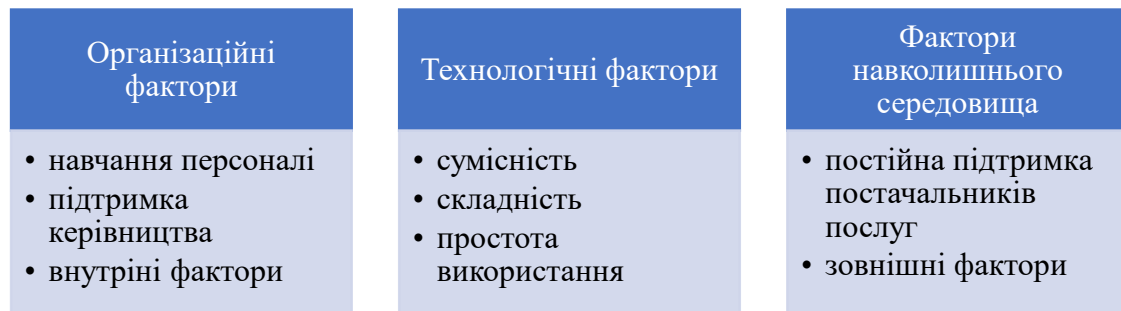

Рисунок 2 – Основні фактори моделі TAM та TOE
Джерело: узагальнено автором на основі інформації [3].

Досвід Мексики [4] підтверджує, що використання аналітичних інструментів для оцінки ризиків доброчесності суттєво підвищує ефективність аудиту. Для України це означає необхідність створення єдиної аналітичної структури, розвитку цифрових навичок персоналу та впровадження інструментів моніторингу, dashboards і дистанційного аудиту. При цьому показники цифровізації у високорозвинених країнах є значно вищими: у США – 18%, у Великій Британії – 17%, у Німеччині – 10%, тоді як в Україні – менше 1%, що демонструє суттєве відставання [5]. Водночас слід враховувати ризики неправильного використання технологій, шахрайства та спотворення результатів, а також приділяти першочергову увагу безпеці й конфіденційності даних як ключовим завданням зовнішнього аудиту.

Отже, цифровізація зовнішнього аудиту є нагальною потребою і водночас викликом, успіх якої залежить від вирішення питань фінансування, кадрів та кіберзахисту й від переходу до повної інтеграції цифрових технологій у всі процеси.

Література:

1. Терещенко Д. А., Круглов В. В., Боднар К. В., Цифровізація аудиту публічних фінансів як інструмент забезпечення підзвітності публічного

управління в умовах надзвичайних ситуацій і війни. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/tpdu/article/view/25821/23198> (Дата звернення: 15.09.2025)

2. Стратегія розвитку Рахункової палати на 2025–2029 роки [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://rp.gov.ua/Strategy/Strategy_2025-2029/?id=2453 (дата звернення: 15.10.2025).

3. Technology Adoption Framework for Supreme Audit Institutions Within the Hybrid TAM and TOE Model. Journal of Risk and Financial Management. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.mdpi.com/1911-8074/18/8/409> (Дата звернення: 16.09.2025)

4. Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD). (2022). Strengthening Analytics in Mexico's Supreme Audit Institution: Considerations and Priorities for Assessing Integrity Risks. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/10/strengthening-analytics-in-mexico-s-supreme-audit-institution_ae05f9d6/d4f685b7-en.pdf (Дата звернення: 16.09.2025)

5. Балан А.А., Степанченко О.О., Бурлака О.Є. Діджиталізація економіки України //Збірник матеріалів XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України», 10 – 12 листопада 2022 р., м. Одеса, НУ ОП. – С. 142-144.

Abstract: Digitalization of external audit for the Accounting Chamber is an urgent need that requires solving the problems of financing, staffing and cybersecurity. The transition from partial technical updates to the full implementation of digital technologies in all areas of activity will contribute to increasing audit effectiveness, strengthening trust in public administration and harmonization with international standards.

Keywords: external audit, digitalization, Accounting Chamber of Ukraine, IT infrastructure, Big Data, artificial intelligence, TAM, TOE, state financial control, development strategy.

**Науковий керівник – БАЛАН Алла,
канд. екон. наук, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту
Національний університет «Одеська політехніка»
м. Одеса**